
EIROPAS STATISTIKAS PRAKSES KODEKSS

*Valstu statistikas iestādēm
un Eurostat (ES Statistikas iestāde)*

Apstiprinājusi
Eiropas Statistikas sistēmas komiteja

2017. gada 16. novembrī

eurostat

EIROPAS
STATISTIKAS
SISTĒMA

Ne Eiropas Komisija, ne personas, kas rīkojas Komisijas vārdā, neatbild par to, kā tiek izmantota šajā publikācijā iekļautā informācija.

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2018

© Eiropas Savienība, 2018

Atļauts izmantot citur, norādot avotu.

Eiropas Komisijas dokumentu atkalizmantošanas politika ir noteikta ar Lēmumu 2011/833/ES (OV L 330, 14.12.2011., 39. lpp.).

Lai varētu izmantot vai reproducēt fotoattēlus vai citus materiālus, uz ko ES nav autortiesību, atļauja jāprasa tieši autortiesību īpašniekam.

Print

ISBN 978-92-79-80026-9

doi:10.2785/083195

KS-02-18-142-LV-C

PDF

ISBN 978-92-79-80031-3

doi:10.2785/43948

KS-02-18-142-LV-N

EIROPAS STATISTIKAS PRAKSES KODEKSS

*Valstu statistikas iestādēm
un Eurostat (ES Statistikas iestāde)*

Apstiprinājusi
Eiropas Statistikas sistēmas komiteja

2017. gada 16. novembrī

eurostat

 EIROPAS
STATISTIKAS
SISTĒMA

Preambula

Eiropas Statistikas prakses kodekss

Eiropas Statistikas prakses kodekss (Prakses kodekss) ir Eiropas Statistikas sistēmas kopējā kvalitātes ietvara pamats. Tas ir pašregulējošs instruments, un tā pamatā ir 16 principi, kas attiecas uz institucionālo vidi, statistikas procesiem un statistikas rezultātiem. Katram principam ir noteikti rādītāji, kas ietver standartus un labo praksi. Tos izmanto kā vadlīnijas un uz tiem atsaucas Prakses kodeksa ieviešanas uzraudzības procesā, tādējādi vairojot pārredzamību Eiropas Statistikas sistēmā.

Statistikas iestādes (Eiropas Savienības Statistikas iestāde (*Eurostat*), valstu statistikas iestādes un citas valstu iestādes, kas ir atbildīgas par Eiropas statistikas izstrādi, sagatavošanu un izplatīšanu) apņemas ievērot Prakses kodeksu.

Neatkarīga konsultatīvā padome — Eiropas Statistikas pārvaldības konsultatīvā padome¹ (ESPKP) — sniedz pārskatu par Prakses kodeksa ieviešanu Eiropas Statistikas sistēmā. ESPKP katru gadu analizē Prakses kodeksa ieviešanu, ko veic *Eurostat* un Eiropas Statistikas sistēma kopumā, un sniedz ieteikumus attiecībā uz Prakses kodeksa ieviešanas veicināšanu un tā aktualizēšanu, saziņu ar lietotājiem un datu sniedzējiem.

Šis 2017. gada izdevums ir Prakses kodeksa, kas sākotnēji pieņemts 2005. gadā, otrā pārskatītā redakcija. Tā mērķis ir atspoguļot jaunākās izmaiņas un inovācijas oficiālās statistikas izstrādē, sagatavošanā un izplatīšanā Eiropas Statistikas sistēmā un ārpus tās (piemēram, jaunu datu avotu un jauno tehnoloģiju izmantošana, tiesiskā regulējuma modernizēšana un detalizētās ekspertīzes rezultāti attiecībā uz Prakses kodeksa ieviešanu).

Tiešsaistē ir pieejams glosārijs, kurā izklāstīta Prakses kodeksā lietoto galveno terminu nozīme: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/quality/overview>.

Eiropas Statistikas sistēmas kopējais kvalitātes ietvars

Eiropas Statistikas sistēmas kopējo kvalitātes ietvaru veido Prakses kodekss, Eiropas Statistikas sistēmas kvalitātes nodrošināšanas ietvars un vispārējie kvalitātes vadības principi (piemēram, pastāvīga sadarbība ar lietotājiem, līderība, partnerība, darbinieku apmierinātība, nepārtraukta pilnveidošanās, integrācija un harmonizācija).

Šis pašregulējošais kopējais kvalitātes ietvars papildina plašo Eiropas Statistikas sistēmas tiesisko regulējumu, kas ir balstīts uz Regulu (EK) Nr. 223/2009 par Eiropas statistiku, kas pati par sevi izriet no Līguma par Eiropas Savienības darbību. Augstas kvalitātes Eiropas statistika un pakalpojumi tādējādi tiek izstrādāti, sagatavoti un izplatīti ļoti stabilā tiesiskajā un kvalitātes ietvarā.

Eiropas Statistikas sistēmas kvalitātes deklarācija šīs brošūras turpmākajās lappusēs liecina par kvalitātes jautājuma izpratni Eiropas Statistikas sistēmā, kā arī par visu dalībnieku brīvprātīgu apņemšanos pastāvīgi izstrādāt, sagatavot un izplatīt augstas kvalitātes Eiropas statistiku un pakalpojumus, kas nepieciešami, lai tās lietotājiem tiktu ilgtspējīgi nodrošināta pievienotā vērtība.

¹ Eiropas Statistikas pārvaldības konsultatīvā padome: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/esgab/introduction>

Eiropas Statistikas sistēmas kvalitātes deklarācija

Eiropas Statistikas sistēma (turpmāk "ESS") ir partnerība, kurā sadarbojas *Eurostat*, Eiropas Savienības un Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas dalībvalstu statistikas iestādes. Mūsu uzdevums ir nodrošināt neatkarīgu augstas kvalitātes statistiku Eiropas, nacionālā un reģionālā līmenī, kas ir pieejama ikvienam lēmumu pieņemšanai, pētniecībai un debatēm.

ESS partneri apspriež un vienojas par Eiropas statistikas programmu un tās prioritātēm, galīgos lēmumus pieņemot demokrātiski saskaņā ar Eiropas likumdošanas procedūrām.

Mēs darbojamies saskaņā ar noteiktu tiesisko regulējumu¹, ko papildina stabils, augsta līmeņa pašregulējošs kvalitātes ietvars, kā pamatā ir Eiropas Statistikas prakses kodekss². Eksperti periodiski novērtē mūsu atbilstību Prakses kodeksam, noteiktās uzlabojumu darbības³ tiek cieši uzraudzītas.

Mēs uzskatām, ka mūsu galvenā priekšrocība ir kvalitāte, jo konkurējam pasaulē, kur vērojama arvien pieaugoša tendence izmantot informāciju, kuras kvalitātei bieži vien nav apliecinājuma. Mūsu darbība ir balstīta uz profesionālo neatkarību, vienlīdzīgu attieksmi pret visiem lietotājiem un izmaksu lietderību, kā arī objektīvas un ticamas informācijas sniegšanu, nodrošinot statistisko konfidencialitāti. Mēs izstrādājam, sagatavojam un izplatām statistiku, izmantojot pamatotas metodes, atbilstošākos starptautiskos standartus un piemērotas,

pārredzami dokumentētas procedūras. Mūsu kvalitātes principi ir atbilstība, precizitāte, savlaicīgums, punktualitāte, pieejamība un skaidrība, kā arī salīdzināmība un saskaņotība.

Mēs mērķtiecīgi cenšamies samazināt respondentiem radīto slogu, veicināt labu sadarbību ar datu sniedzējiem un cieši sadarboties ar ieinteresētajām pusēm, tostarp zinātniekiem.

Mēs esam apņēmušies panākt izcilību statistikā, sistemātiski apzinot mūsu stiprās un vājās puses, kā arī saistītos riskus, ko ņemam vērā, nepārtraukti pilnveidojot mūsu kopējo kvalitātes ietvaru. Mēs pastāvīgi uzlabojam mūsu produktu un pakalpojumu kvalitāti, ne tikai pilnveidojoties un ieviešot jaunus rādītājus, bet arī cenšoties sagatavoties gaidāmajiem notikumiem un nosakot jaunās lietotāju vajadzības.

**Valstu statistikas iestāžu vadītāji un *Eurostat*
ģenerāldirektors**

¹ Līgums par Eiropas Savienības darbību: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/lv/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2016:202:FULL&from=lv> un Regula (EK) Nr. 223/2009 par Eiropas statistiku, kurā grozījumi izdarīti ar Regulu (ES) 2015/759: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/lv/TXT/PDF/?uri=CELEX:02009R0223-20150608&from=LV>

² Eiropas Statistikas prakses kodekss: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5922265/10425-LV-LV.PDF> un ESS kvalitātes nodrošināšanas ietvars: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/64157/4392716/ESS-QAF-V1-2final.pdf/5970c-1adf-46c8-afc3-58ce177a0646>

³ ESS detalizētās ekspertīzes pirmā un otrā kārtā: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/quality/first-round-of-peer-reviews> un <http://ec.europa.eu/eurostat/web/quality/peer-reviews>

Institucionālā sistēma

Institucionālie un organizatoriskie faktori būtiski ietekmē to, cik efektīva un uzticama ir statistikas iestāde, kura izstrādā, sagatavo un izplata Eiropas statistiku. Saistošie principi ir profesionālā neatkarība, koordinācija un sadarbība, pilnvarojums datu vākšanai, resursu pietiekamība, saistības nodrošināt kvalitāti, statistiskā konfidencialitāte, neitralitāte un objektivitāte.

1. PRINCIPS

Profesionālā neatkarība

Statistikas iestāžu profesionālā neatkarība no citām politiskām, reglamentējošām vai pārvaldes institūcijām un struktūrām, kā arī no privātā sektora pārstāvjiem nodrošina uzticamību Eiropas statistikai.

RĀDĪTĀJS

- 1.1. Valstu statistikas iestāžu un *Eurostat* neatkarība no politiskās un cita veida ārējas ietekmes, izstrādājot, sagatavojot un izplatot statistiku, ir noteikta likumā un tiek garantēta arī citām statistikas iestādēm.
- 1.2. Valstu statistikas iestāžu, *Eurostat* un attiecīgā gadījumā citu statistikas iestāžu vadītājiem ir pietiekami augsts hierarhisks stāvoklis, lai nodrošinātu pieejamību politiku veidojošo un pārvaldes funkcijas īstenojošo valsts iestāžu augstākajām amatpersonām. Vadītāji ir augstākā līmeņa profesionāļi.
- 1.3. Valstu statistikas iestāžu, *Eurostat* un attiecīgā gadījumā citu statistikas iestāžu vadītāji ir atbildīgi par to, lai statistika tiktu izstrādāta, sagatavota un izplatīta neatkarīgā veidā.
- 1.4. Valstu statistikas iestāžu, *Eurostat* un attiecīgā gadījumā citu statistikas iestāžu vadītāji ir vienīgie, kas lemj par statistikas metodēm, standartiem un procedūrām, kā arī publicējamās statistikas saturu un publicēšanas termiņiem.
- 1.5. Statistikas darba programmas tiek publicētas, un periodiski ziņojumi raksturo darbu izpildi.
- 1.6. Publicētā statistika ir nodalīta, un tiek izplatīta atsevišķi no politiskiem paziņojumiem.

1.7. Valstu statistikas iestādes, *Eurostat* un attiecīgā gadījumā citas statistikas iestādes pēc vajadzības publiski izsaka viedokli par statistikas jautājumiem, tostarp par saņemto kritiku un statistikas neatbilstošu izmantošanu.

1.8. Valstu statistikas iestāžu, *Eurostat* un attiecīgā gadījumā citu statistikas iestāžu vadītāju darbā pieņemšanas un iecelšanas amatā procedūras ir pārredzamas un balstītas tikai uz profesionāliem kritērijiem. Iemesli, pamatojoties uz kuriem var atbrīvot no amata, ir noteikti tiesību aktos. Nedrīkst ņemt vērā iemeslus, kas apdraud profesionālo vai zinātnisko neatkarību.

1.a PRINCIPS

Koordinācija un sadarbība

Valstu statistikas iestādes un *Eurostat* nodrošina visu Eiropas statistikas izstrādes, sagatavošanas un izplatīšanas darbību koordināciju valsts statistikas sistēmas un attiecīgi Eiropas Statistikas sistēmas līmenī. Statistikas iestādes aktīvi sadarbojas Eiropas Statistikas sistēmas partnerībā, lai tādējādi nodrošinātu Eiropas statistikas izstrādi, sagatavošanu un izplatīšanu.

RĀDĪTĀJS

- 1.a.1. Valstu statistikas iestādes koordinē visu citu valsts iestāžu, kuras izstrādā, sagatavo un izplata Eiropas statistiku, darbības statistikas jomā. Tās darbojas kā vienīgais *Eurostat* kontaktpunkts statistikas jautājumos. Ir spēkā tiesību akti un skaidri definētas un praksē pārbaudītas procedūras, ar ko īsteno koordinācijas uzdevumu gan valstu, gan Eiropas līmenī.
- 1.a.2. Ja nepieciešams, valstu statistikas iestāžu vadītāji sagatavo nacionālās vadlīnijas, lai savā valsts statistikas sistēmā nodrošinātu kvalitāti Eiropas statistikas izstrādē, sagatavošanā un izplatīšanā; to īstenošana tiek uzraudzīta un pārskatīta.
- 1.a.3. Statistikas iestādes pastāvīgi uztur un attīsta sadarbību dažādos līmeņos gan savstarpēji, gan ar Eiropas Statistikas sistēmas konsultatīvajām iestādēm, kā arī, attiecīgā gadījumā, ar Eiropas Centrālo banku sistēmu, akadēmiskajām iestādēm un citām starptautiskajām organizācijām.

2. PRINCIPS

Pilnvarojums datu vākšanai un piekļuve datiem

Statistikas iestādēm ir skaidrs juridisks pilnvarojums vākt informāciju no respondentiem, kā arī iegūt informāciju no vairākiem datu avotiem Eiropas statistikas vajadzībām. Ar likumu var noteikt, ka valsts iestādēm, uzņēmumiem, māsaimniecībām un sabiedrībai kopumā pēc statistikas iestāžu pieprasījuma jānodrošina piekļuve datiem vai jāsniedz dati Eiropas statistikas vajadzībām.

RĀDĪTĀJS

- 2.1. Statistikas iestāžu pilnvarojums vākt informāciju no respondentiem, kā arī iegūt informāciju no vairākiem datu avotiem Eiropas statistikas izstrādei, sagatavošanai un izplatīšanai ir noteikts likumā.
- 2.2. Tiesību aktos ir paredzēts, ka statistikas iestādēm ir tiesības ātri un bez maksas iegūt administratīvos datus un izmantot tos statistiskiem mērķiem. Statistikas iestādes jau sākotnēji ir iesaistītas administratīvo ierakstu izstrādē, pilnveidošanā un pārtraukšanā, lai tos padarītu piemērotākus statistikas vajadzībām.
- 2.3. Pamatojoties uz tiesību aktu, statistikas iestādes var noteikt, ka dalība apsekojumā ir obligāta.
- 2.4. Statistikas vajadzībām tiek veicināta piekļuve citiem datiem, piemēram, privātpersonu rīcībā esošiem datiem, vienlaikus nodrošinot statistisko konfidencialitāti un datu aizsardzību.

3. PRINCIPS

Resursu pietiekamība

Statistikas iestādēm pieejamie resursi ir pietiekami, lai izpildītu Eiropas statistikas prasības.

RĀDĪTĀJS

- 3.1. Cilvēku, finanšu un tehniskie resursi ir pietiekami gan apjoma, gan kvalitātes ziņā, lai nodrošinātu datu lietotāju vajadzības.
- 3.2. Statistikas apjoms, detalizācijas pakāpe un izmaksas ir samērojamas ar vajadzībām.
- 3.3. Ir ieviestas procedūras, lai, ņemot vērā izmaksas, novērtētu un pamatotu vajadzības pēc jaunas statistikas.
- 3.4. Ir ieviestas procedūras, lai novērtētu, vai joprojām ir vajadzība pēc visu veidu statistikas, un konstatētu, vai kādu statistikas datu sagatavošanu nevar pārtraukt vai samazināt datu apjomu resursu ekonomijas nolūkā.

4. PRINCIPS

Kvalitātes saistības

Statistikas iestādes apņemas nodrošināt kvalitāti. Tās sistemātiski un regulāri nosaka stiprās un vājās puses, lai nepārtraukti uzlabotu procesu, produktu un pakalpojumu kvalitāti.

RĀDĪTĀJS

- 4.1. Kvalitātes politika ir izstrādāta un publiski pieejama. Ir izveidota organizatoriskā struktūra un rīki kvalitātes pārvaldībai.
- 4.2. Ir ieviestas procedūras, lai plānotu, uzraudzītu un uzlabotu statistikas procesu kvalitāti, ieskaitot datu integrēšanu no vairākiem datu avotiem.
- 4.3. Produktu un pakalpojumu kvalitāte tiek regulāri uzraudzīta, novērtēta attiecībā uz iespējamiem kompromisiem un par to atskaitās saskaņā ar Eiropas statistikas kvalitātes kritērijiem.
- 4.4. Svarīgākos statistikas rezultātus regulāri un pamatīgi pārbauda, vajadzības gadījumā iesaistot ārējus ekspertus.

5. PRINCIPS

Statistikā konfidencialitāte un datu aizsardzība

Datu sniedzēju privātums, to sniegtās informācijas konfidencialitāte, izmantošana vienīgi statistikas vajadzībām un datu drošība ir pilnībā garantēta.

RĀDĪTĀJS

- 5.1. Statistikā konfidencialitāte ir noteikta likumā.
- 5.2. Darbinieki, stājoties amatā, paraksta apliecinājumu par statistiskās konfidencialitātes prasību ievērošanu un ierobežotas pieejamības informācijas neizpaušanu.
- 5.3. Par jebkuru apzinātu un tīšu statistiskās konfidencialitātes neievērošanu ir noteikti sodi.
- 5.4. Darbiniekiem ir pieejamas vadlīnijas un instrukcijas par statistiskās konfidencialitātes aizsardzību viscaur statistikas procesos. Konfidencialitātes politika ir publiski pieejama.
- 5.5. Ir veikti vajadzīgie normatīvie, administratīvie, tehniskie un organizatoriskie pasākumi, lai aizsargātu statistikas datu un to nosūtīšanas drošību un integritāti saskaņā ar labāko praksi, starptautiskajiem standartiem un Eiropas un valsts tiesību aktiem.
- 5.6. Stingrus noteikumus piemēro ārējiem lietotājiem, kam pētniecības nolūkā ir pieejami statistikas mikrodati.

6. PRINCIPS

Neitralitāte un objektivitāte

Statistikas iestādes izstrādā, sagatavo un izplata Eiropas statistiku objektīvi, profesionāli un pārskatāmi, ievērojot zinātnisko neatkarību un vienlīdzīgi izturoties pret visiem lietotājiem.

RĀDĪTĀJS

- 6.1. Statistiku sagatavo objektīvi saskaņā ar statistikas apsvērumiem.
- 6.2. Datu avotu un statistikas metožu izvēli veic, kā arī lēmumus par statistikas izplatīšanu pieņem, pamatojoties uz statistikas apsvērumiem.
- 6.3. Publicētajā statistikā atrastās kļūdas iespējami drīz tiek labotas un labojumi publicēti.
- 6.4. Informācija par izmantotajiem datu avotiem, metodēm un procedūrām ir publiski pieejama.
- 6.5. Statistiskās informācijas publicēšanas datums un laiks tiek iepriekš paziņots.
- 6.6. Par būtiskām datu revīzijām vai izmaiņām metodoloģijā tiek iepriekš paziņots.
- 6.7. Statistikas iestādes patstāvīgi lemj par statistiskās informācijas publicēšanas laiku un saturu, vienlaikus ņemot vērā mērķi — nodrošināt pilnīgu un savlaicīgu statistisko informāciju. Visiem datu lietotājiem tiek nodrošināta vienlaicīga piekļuve statistiskajai informācijai. Jebkura ārēja lietotāja privilēģēta piekļuve tai pirms publicēšanas ir ierobežota, pienācīgi pamatota, kontrolēta un publiskota. Pārskatīšanas gadījumā izplatīšanas procedūra tiek pārskatīta, lai nodrošinātu taisnīgumu.
- 6.8. Publicētā statistiskā informācija un paziņojumi preses konferencēs ir objektīvi un neatkarīgi.

Statistikas procesi

Pastāvīgi tiecoties pēc inovācijas, statistikas iestādes īsteno Eiropas statistikas izstrādes, sagatavošanas un izplatīšanas procesos pilnībā ievēro Eiropas un citus starptautiskos standartus, vadlīnijas un labo praksi. Laba pārvaldība un efektivitāte uzlabo statistikas uzticamību. Saistošie principi ir pamatota metodoloģija, atbilstošas statistikas procedūras, pārsmērīga sloga neradīšana respondentiem un izmaksu efektivitāte.

7. PRINCIPS

Pamatota metodoloģija

Kvalitatīvas statistikas pamatā ir pamatota metodoloģija. Tam nepieciešami atbilstoši rīki, procedūras un kompetence.

RĀDĪTĀJS

- 7.1. Eiropas statistikas vispārējā metodoloģija ir saskaņā ar Eiropas un citiem starptautiskajiem standartiem, vadlīnijām un labo praksi un tajā pastāvīgi tiecas ieviest inovācijas.
- 7.2. Ir ieviestas procedūras, kas nodrošina, ka standarta jēdzieni, definīcijas, klasifikācijas un citu veidu standarti tiek konsekventi lietoti visā statistikas iestādē.
- 7.3. Reģistri un populācijas ietvari, ko izmanto Eiropas statistikai, tiek regulāri izvērtēti un, ja nepieciešams, koriģēti, lai nodrošinātu augstu kvalitāti.
- 7.4. Valstu klasifikāciju sistēmas un Eiropas attiecīgās sistēmas ir savstarpēji detalizēti atbilstīgas.
- 7.5. Darbā tiek pieņemti attiecīgo akadēmisko studiju programmu absolventi.
- 7.6. Statistikas iestādes nodrošina pastāvīgas profesionālās apmācības saviem darbiniekiem.
- 7.7. Lai uzlabotu metodoloģiju, ieviesto metožu efektivitāti un sekmētu pēc iespējas labāku rīku izmantošanu, ja iespējams, statistikas iestādes uztur un attīsta sadarbību ar zinātniekiem.

8. PRINCIPS

Atbilstošas statistikas procedūras

Kvalitatīvas statistikas pamatā ir atbilstošas statistikas procedūras, kas ir īstenotas viscaur statistikas procesos.

RĀDĪTĀJS

- 8.1. Ja Eiropas statistikas nodrošināšanai izmanto administratīvos un citus datus, ar statistiku nesaistītām vajadzībām izmantotās definīcijas un jēdzieni ir pietiekamā mērā saskaņoti ar definīcijām un jēdzieniem, ko izmanto statistikas vajadzībām.
- 8.2. Statistikas apsekojumu gadījumā veidlapas pirms datu vākšanas sistemātiski testē.
- 8.3. Statistikas procesi tiek regulāri uzraudzīti un vajadzības gadījumā pārskatīti.
- 8.4. Ar statistikas procesiem saistītie metadati, tiek pārvaldīti viscaur statistikas procesos un pēc vajadzības izplatīti.
- 8.5. Datu revīzijas veic saskaņā ar standarta, praksē pārbaudītām un pārskatāmām procedūrām.
- 8.6. Ar administratīvo un citu datu turētājiem ir noslēgta vienošanās, kurā iekļauta viņu apņemšanās nodrošināt šo datu izmantošanu statistikas vajadzībām.
- 8.7. Statistikas iestādes sadarbojas ar administratīvo un citu datu turētājiem datu kvalitātes nodrošināšanai.

9. PRINCIPS

Pārmērīga sloga neradīšana respondentiem

Respondentu slogs ir samērojams ar lietotāju vajadzībām un nav pārmērīgs attiecībā pret respondentiem. Statistikas iestādes kontrolē respondentu sloga apjomu un nosaka pasākumus tā turpmākai samazināšanai.

RĀDĪTĀJS

- 9.1. Eiropas statistikas apjoms un detalizācija nepārsniedz nepieciešamo.
- 9.2. Visā pētāmajā populācijā respondentu slogs ir izlīdzināts, cik vien tas iespējams, un statistikas iestāde to kontrolē.

- 9.3. No uzņēmumiem pieprasot datus statistikas vajadzībām, pēc iespējas vairāk izmanto šo uzņēmumu grāmatvedības sistēmās esošos datus, un, lai atvieglotu to iesniegšanu, pēc iespējas tiek izmantoti elektroniskie saziņas līdzekļi.

- 9.4. Lai izvairītos no vienu un to pašu datu vairākkārtējas pieprasīšanas, pēc iespējas tiek izmantoti administratīvie un citi datu avoti.

- 9.5. Lai mazinātu respondentu slogu, tiek veicināta datu koplietošana un datu integrācija, stingri ievērojot konfidencialitātes un datu aizsardzības prasības.

- 9.6. Lai mazinātu respondentu slogu, statistikas iestādes veicina pasākumus, kas ļauj sasaistīt datu avotus.

10. PRINCIPS

Izmaksu efektivitāte

Resursus izmanto efektīvi.

RĀDĪTĀJS

- 10.1. Ar iekšēju un neatkarīgu ārēju pasākumu palīdzību tiek uzraudzīts resursu izmantojums statistikas iestādē.
- 10.2. Statistikas procesos optimāli izmanto informācijas un komunikācijas tehnoloģiju produktivitātes potenciālu.
- 10.3. Dažādi pasākumi tiek īstenoti, lai uzlabotu administratīvo un citu datu avotu izmantošanas potenciālu statistikas vajadzībām un izvairītos no tiešo apsekojumu veikšanas.
- 10.4. Statistikas iestādes veicina, izplata un ievieš standartizētus risinājumus, kas paaugstina resursu izmantošanas efektivitāti un ražīgumu.

Statistikas rezultāti

Pieejamā statistika atbilst lietotāju vajadzībām. Statistiskā informācija atbilst Eiropas kvalitātes standartiem un Eiropas iestāžu, valdību, pētniecības iestāžu, uzņēmumu un sabiedrības vajadzībām. Rezultātu kvalitāti novērtē pēc šādiem kritērijiem (principiem): statistikas atbilstība, precizitāte un ticamība, savlaicīgums, saskaņotība, salīdzināmība visos reģionos un valstīs, kā arī viegla tās pieejamība datu lietotājiem.

11. PRINCIPS

Atbilstība

RĀDĪTĀJS Eiropas statistika atbilst lietotāju vajadzībām.

- 11.1.** Ir ieviestas procedūras, kurās paredzēts konsultēties ar lietotājiem, izvērtēt pieejamās statistikas praktisko lietderību un atbilstību lietotāju vajadzībām un apzināt un paredzēt lietotāju jaunās vajadzības un prioritātes. Lai nemitīgi uzlabotu statistikas produktus un pakalpojumus, ievieš inovācijas.
- 11.2.** Prioritārās vajadzības tiek ņemtas vērā un atspoguļotas darba programmā.
- 11.3.** Regulāri novērtē lietotāju apmierinātību un ievieš nepieciešamos uzlabojumus.

12. PRINCIPS

Precizitāte un uzticamība

RĀDĪTĀJS Eiropas statistika precīzi un ticami atspoguļo realitāti.

- 12.1.** Ieejas dati, integrētie dati, starpposma rezultāti un statistikas rezultāti tiek regulāri novērtēti un pārbaudīti.
- 12.2.** Izlases kļūdas un ar izlasi nesaistītas kļūdas novērtē un sistemātiski dokumentē saskaņā ar Eiropas standartiem.
- 12.3.** Datu revīzijas regulāri analizē, lai uzlabotu ieejas datus, statistikas procesus un rezultātus.

13. PRINCIPS

Savlaicīgums un punktualitāte

RĀDĪTĀJS Eiropas statistiku izplata savlaicīgi un punktuāli.

- 13.1.** Datus izplata termiņos, kas ir saskanīgi ar Eiropas un citiem starptautiskajiem standartiem.
- 13.2.** Ir iepriekš noteikts un publicēts statistisko datu publicēšanas datums un laiks.
- 13.3.** Nosakot statistikas periodiskumu, pēc iespējas ņem vērā lietotāju vajadzības.
- 13.4.** Visas novirzes no statistikas izplatīšanas grafika iepriekš publiski paziņo un izskaidro datu lietotājiem, kā arī nosaka jaunu publicēšanas termiņu.
- 13.5.** Pieņemami precīzus un ticamus provizoriskos datus var izplatīt, ja tas uzskatāms par lietderīgu.

14. PRINCIPS

Saskaņotība un salīdzināmība

RĀDĪTĀJS Eiropas statistika ir savstarpēji un laika griezumā saskaņota un salīdzināma starp reģioniem un valstīm; no dažādiem datu avotiem iegūtus datus par saistītām tēmām var kombinēt un kopīgi izmantot.

- 14.1.** Statistika ir savstarpēji saskaņota un konsekventa (t. i., ievēroti vienoti uzskaites un aprēķinu principi).
- 14.2.** Statistika ir salīdzināma samērīga laika perioda robežās.
- 14.3.** Statistiku sagatavo no tādiem apsekojumiem un datu avotiem, kuros piemēro vienotus standartus attiecībā uz aptvērumu, definīcijām, vienībām un klasifikācijām.
- 14.4.** Dažādu datu avotu un dažāda periodiskuma statistika ir salīdzināma un saskaņota.
- 14.5.** Eiropas Statistikas sistēmā datu salīdzināmību starp valstīm nodrošina periodiska informācijas apmaiņa starp Eiropas Statistikas sistēmu un citām statistikas sistēmām. Metodoloģiskos pētījumus veic, savstarpēji cieši sadarbojoties dalībvalstīm un *Eurostat*.

15. PRINCIPS

Pieejamība un skaidrība

Eiropas statistiku atspoguļo skaidri un saprotami, to izplata piemērotā un ērtā veidā, papildinot ar metadatiem un skaidrojumiem un nodrošinot pieejamību un ievērojot vienlīdzības principu.

RĀDĪTĀJS

- 15.1.** Statistiku un to papildinošos metadatus publicē un arhivē veidā, kas veicina pareizu datu interpretāciju un jēgpilnu salīdzinājumu izdarīšanu.
- 15.2.** Izplatīšanas dienesti izmanto modernas informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, metodes, platformas un atvērto datu standartus.
- 15.3.** Ja iespējams, tiek veikta datu analīze pēc pasūtījuma, un par to tiek publiski paziņots.
- 15.4.** Pētniecības vajadzībām ir atļauta piekļuve mikrodatiem, un šo piekļuvi reglamentē atbilstoši noteikumi.
- 15.5.** Statistikas produktu metadatus statistikas iestāde uztur un izplata saskaņā ar Eiropas standartiem.
- 15.6.** Lietotājus informē par statistikas procesu metodoloģiju, tai skaitā par administratīvo un citu datu izmantošanu un integrēšanu.
- 15.7.** Lietotājus informē par statistikas rezultātu kvalitāti saskaņā ar Eiropas statistikas kvalitātes kritērijiem.

Plašāka informācija par Eiropas Statistikas prakses kodeksu
<http://ec.europa.eu/eurostat/web/quality/overview>
E-pasts: ESTAT-QUALITY@ec.europa.eu

Publikāciju birojs

Print [KS-02-18-142-LV-C](#)
PDF [KS-02-18-142-LV-N](#)